

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek
v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod
naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v

Rojanu pri Trstu, številka 3.

Poštno-hranilničnega računa številka 864.139.

Napravite si domačo knjižnico!

(J. U.)

Sedaj ste dobili Mohorjeve knjige. Vem, da jih sicer radi prebirate, pa znano mi je tudi, da jih nekateri v par tednih pregledajo, potem pa vržejo v kak kot. Tudi sicer kupite včasih kako koristno knjigo, morda kako poučno povest ali kaj takega. Pa komaj prečitana že leži knjiga v marsikaterih hišah tam med starimi cunjami v omari ali pa med pepelom na ognjišču. Nekateri dajo take knjige celo malim otročičem, ki jih seveda z veseljem prav kmalu po svoje »preberejo« to se pravi strgajo, posebno, če je notri kaj slik. Ali je tako ravnanje pametno? Ne! Čez leta in leta bi morda zelo želeli imeti knjige, ki so jih zavrgli tako lahkomišeljno. Kaj boste torej storili v bodoče? Storit, kakor vam svetujem: napravite si domačo knjižnico!

Kaj je to? Domači bližnji mizar naj vam napravi priprosto, pa trdno omarico, ki ima več vodoravnih desk, drugo nad drugo. Deske se morajo dati postaviti višje in nižje po zobeh, ki jih mizar zareže ob strani. Omarica naj ima vrata, lahko tudi deloma steklena, ki se dajo zakleniti. Taka omarica priprostega dela ne stane mnogo.

V to omarico zložiš knjige, ki ji misliš hoaniti. Knjige postaviš tako, da stoje navpično in imajo hrbet obrnjen ven iz omarice proti tebi. Seveda morajo biti knjige

vezane, sicer ne stoje po konci. Knjige daj vezati trpežno, ne preveč fino. Škoda, da nimamo po deželi priprostih domačih knjigovezov, po večjih trgih bi menda vendarle shajali.

Knjige, če jih imaš mnogo, razvrstiš v omari po njih vsebini, to se pravi: povesti skupaj, molitvenike in nabožne knjige skupaj, gospodarske posebej in tako dalje. Če zaznamvaš knjige ene vrste s črko A, druge s črko B in napraviš na hrbet vsake knjige na malem papirčku črko in še posebno številko knjige, najdeš vsako knjigo hitro, tudi če bi imel v omarici sto knjig in še več. Seveda zapisuj vse knjige v poseben zapisnik. Imej tudi zapisnik, kamor zapišeš, če komu posodiš kako knjigo. Vsaka knjiga naj ima v začetku s črnilom zapisano ime hišnega gospodarja.

Tako delajte, ne bo vam žal Stari Mohorjani bi lahko imeli na ta način pravi hišni zaklad dobrih knjig. Nekateri knjige n. pr. življenje svetnikov, domači zdravnik in nekatere druge se rabijo skoro vedno. Sedaj se vam nudi zopet lepa prilika povečati z dobrim berilom svoje domače knjižnice, če si naročite v katoliški bukvarni »ljudsko knjižnico«, o kateri govorimo v članku »Književnost in umetnost«. Lepo urejena domača knjižnica je hišnim gotovo lepa dedščina in dragocen spomin na skrbnega umrlega očeta.

Ljubo domá, kdor ga imá.

Povest. Spisal F. Ks. Steržaj.

(Konec.)

V.

V sobi pri Mlakovih sta sedeli Anica in Francka. Anica je pletla čipke k novemu predpasniku, Francka pa je bila v nizki sobi pred ogledalom in si primerjala novo, mrežasto ruto.

„Ti, Anica, poglej no, kako mi stoji?“

„Nekam prerumena se mi zdi.“

„Nič ni prerumena. Take so sedaj v modi. In Pavle je tudi rekel včeraj, da se mi poda.“

„Kaj je bil tukaj?“

„Ravno skozi vas je šel in se vstavil pod oknom“. Tega pa ni hotela povedati Francka, da ga je sama poklicala pri oknu.

Anico pa je ta opomba vznemirila. Nič ji ni bilo ljubo govoriti o tem. Zato je vprašala :

„Je bila Toničeva Ivanka kaj tu?“

„Zakaj vprašaš?“

„Kar tako. Jaz bi tudi šla v Trst.“

„Ti?“ se je začudila Francka. „Kaj bodo pa oče počeli?“

„Kaj? Kar so doslej.“

„Saj ti ni sile.“

„Tisto sicer ne. A poglej! Kar sram me je med vami. Tako slabo obleko imam. Oče pa tudi ne morejo druge kupiti. Zato bi šla.“

I, no, stori, kakor hočeš. Slabo ne bo zate. Toničeva ima celò kolo?“

„Kakšno kolo?“

„Bicikelj!“

Anica je skočila po koncu in stopila k Francki ter jo prijela za rameni:

„Ti se šališ, Francka!“

„Saj sem jo davi videla, ko se je peljala mimo na kolesu.“

„Ali res?“

„No gotovo! Pravi, da ga je zaslužila.“

„No in verjameš?“ jo je vprašala Anica in jo živo pogledala. Francka pa se je ozrla drugam in lahko zardela, ko je dejala: „Zakaj pa ne?“

Anica se je zamislila. Ta sreča na tujem! Vsem je odprta, ponuja se jim kar sama, da, kar sili se jim v naročje tam v mestu. Če je tako, zakaj bi je sama ne iskala. Potem bi se lahko boljše oblačila, kakor sedaj. No ta le Toničeva — saj ni bila bogve kako pripravna in priročna doma, pa ima tako krasna krila.

Nekoliko pregosposka pač, tako bi se ona ne nosila, vendar niso tako priprosta, cenena, da naravnost revna kakor njena. Ravno sama je tako slabo oblečena. Njene vrstnice so vse bolj napravljene. Oče ji ne morejo dati. Zaslužijo komaj za

sproti. Kaj naj stori? — Kaj, ko bi šla tudi ona v službo v Trst ali kam drugam? Šla bi —

„Ti“ obrnila se je do Franice, ki je zopet stala pred ogledalom in si kodrala lase.

„No?“

„Jaz bi pa res tudi šla v Trst služiti.“

„Ti?“ jo je neverjetno pogledala Francka.

„Sem ti že rekla, kaj pa bodo oče počeli?“

Oče! Ta besedica jo je za hip preplašila. Ali bi jih mogla pustiti? Stari so in radi jo imajo. Hudo bi jim bilo. Pa vendar, zakaj ne? Saj ne bi šla za vedno. Samo nekaj let. Tam bi si prislužila nekaj. Tega ji oče vendar ne bodo branili.

Francka je sedla k šivalnemu stroju in začela šivati. Monoton, enakomeren ropot se je razlegal po sobi.

VI.

Nedeljo je bilo predvečer

Tako tiho, tako skrivnostno kakor v mali sobici, ki jo je obvladal mrak, ko vse molči kakor bi poslušalo skrivnostno povest iz davnih dni, tako domače, kakor včasih v zimskih večerih pri topli peči, ko se ne sliši nič drugega kakor praske-tanje ognja za hrptom in ko toplota gladi in boža otrple ude.

Anica je sedela na brunu pred kočjo zamišljena, kakor bi poslušala ta tajinstveni trepet po mladne narave v predvečerju.

In pred njenim duhom so vstajale zapeljive misli, vstajala prihodnjost v službi, oblačila se bo lepo obleko, ne tako dragoceno, potratno kakor Toničeva Ivanka, vendar pa lepšo, snažnejšo kakor svojo do edanjo. Včasih pa bo poslala očetu domov svoj zaslužek, da jih bo pot lažila zaradi svojega odhoda. Zakaj, da bodo potrti, je vedela, da bodo žalovali, je čutila. Vendar — —

Muren, ki je crlikal pred kočjo ob stezi je umolknil hitro, nenadoma. Anica se je ozrla proti onemu kraju.

Po stezi je prihajala Toničeva Ivanka, lahno, prožno, nekoliko zibaje.

„Anica!“

„Ivanka!“

Istočasno sta vskliknili obe. Anica pa ji je skočila nasproti.

„Dober večer, Ivanka! Kako to, da si prišla?“

„Kar tako — doma mi je dolg čas. Človek kar ne ve, kam bi se dejal. Skoraj mi je že žal, da sem prišla.“

No, no. — Saj ni tako hudo — se je šalila Anica.

„Ti ne veš. Človek se privadi mesta, navad, pa pride domov, vse tako tuje, okorno, nerodno.“

„To pa je res“, je pristavila Anica, ker ni vedela nič drugega.

„V mestu se človek vedno lahko kam po-

kaže. Le misli si, ko bi prišla v takem krilu, —“
Ivanka je pokazala na Anico, „kar gledali bi za teboj.“

„A res?“

„Res. Za mano so tudi. A ne dolgo. Komaj sem bila mesec dni v službi pa sem si dala napraviti, tako le gosposko —

„Pa si zaslužila?“

„Vprašaj? Znati mora človek, pa je —“

Anice pa se je vedno bolj oklepala ona misel na mesto, želja po lepi mestni obleki. Tako vabljivo, tako zapeljivo se ji je dozdevalo vse. Na očeta ni niti pomislila tedaj, ko je rekla: „Ivanka jaz bi tudi š'a v mesto“.

„Ti?“ se je začudila ta. „Pojdi no.“

„Zakaj pa ne?“

„Zato.“

Ivanka je odgovorila samo to, dasi je imela nekaj drugega v mislih.

„Pa bi le šla“

„Zakaj ne?“ se je udala Ivanka „pa saj sem ti rekla: „znati je treba“.

„No, česar še ne znam, pa bi se labko priučila. Saj vem, takega dela ne bom imela kakor doma, pa mislim, človek se vsega lahko nauči — ali ne?“

„Kaj pak“.

Ivanka je nekoliko pomislila, potem pa je rekla:

Za štirinajst dni odidem nazaj v Trst, pa ti pogledam za primerno službo“.

„Ali bi hotela?“

„Zakaj pa ne?“

„Oh kako si dobra:“ je vskliknila vsa srečna Anica.

„Potem ti bom pa pisala, kako in kaj.“

„Pa za gotovo moraš pisati, je prosila Anica.“

„Seveda — kaj pa oče?“

„Oče?“

„Bodo zadovoljni?“

„Saj bodo morali biti. Šla bom pa je“.

„Pa bi bilo le boljše, da bi jih vprašala. Zaradi poseljskih bukvic, veš“, ji je prigovarjala Ivanka. Jih bom že pregovorila v teh dneh“.

Še nekaj časa sta govorili to in ono, potem pa je Ivanka vstala, da bi odšla.

„Kaj že greš?“

„Saj je že skoro tema —“

„Čakaj spremim te —“

Počasnih korakov sta odhajali. Muren, ki se je bil oglasil, je iznova utihnil. Gozd v ozadju je tihotno šuštel.

VII.

Lahen vetrič je otresal bele, rumenoobrobene cvetne lističe raz jablano, ki so se osipali kakor mehke snežinke na streho, po trati in skoraj izgubljali v visoki travi.

Težko in polagoma je uhajal gost sivkast dim skozi razpoke ter se polagoma prepuščal vetrčku, ki ga je vzdigoval višje, vedno višje, dokler se ni izgubil v višavi.

Anica je stala v kuhinji pri ognjišču. Oči so se ji bile napolnile z dimom. Tuintam si je obrisala s predpasnikom oči in gledala v lonec, če krop že vre.

Ni bila še očetu povedala, kaj je sklenila. Bala se je, kaj bodo rekli. Če ji ne puste, pa pojde kar tako — je sklenila — a nič kaj prijetno ji ni bilo pri tej misli. Tako čudno, tesno, neprijetno čustvo se je je lotevalo. Naj bo, kar hoče. Stran gre. Saj je obljubila Ivanki in pa — tako rada bi s: nekaj prislužila za lepšo obleko, ne tako priprosto, bolj gosposko.

Samo pisma še čaka Ivankinega. Ravno pred enim tednom je odšla. Gotovo ni dobila še primerne službe. sicer bi bila že pisala. Vendar prav bi bilo, če bi očetu povedala. A sama se jih boji. Kaj ko bi kdo povedal in jih celo pregovoril, da bi jo pustili. A kdo?

Vežna vrata so zaškripala.

Anica se je ozrla.

Na vratih je stal lovec Pavle in se smehljajal.

„Kaj kuhaš?“

Anica pa se je spomnila, kaj je zadnjič po poti pripovedovala Toničeva. Kako je z njo prijazno govoril gori na vasi — zato je molčala.

„Ali smo jezni?“

A Anica se je delala kakor bi ga ne bilo.

Pavle pa je prišel bližje k ognjišču in sedel na poveznjeno bruno ob zidu.

„Zakaj pa si huda?“

„Zakaj! Le Toničevo vprašaj, ali pa Mlakovo in Hladovo“ odgovorila mu je Anica, a takoj se je domislila, da je jezna nanj in umolknila je.

„Oho, kar celo vas ob enem“, se je smejal Pavle, „preveč bi imel dela,“

„Da vse lahko vprašaj.“

„Hi hi. Ali veš, kaj si bodo mi-lile?“

„No, kaj?“

„Vpraševale se bodo, zakaj je Anica huda na Pavleta in kako naj bi one vedele.“

In Anica je zardela prav do ušes. Potem pa je naglo prišla s predpasnikom za lonec in ga potegnila od ognja. Zasula je z moko in iznova pristavila k ognju. Mejtem pa se je domislila onega, kar je razmišljala pred Pavlovim prihodom.

„Ti —“

„No, kaj bo?“

„Jaz pojdem v Trst.“

„Res?“ se je začudil Pavle „Po kaj pa?“

„V službo“

Oba sta molčala. Pavle je komaj vidno obledel, Anica pa ga je opazovala.

„Zakaj pa molčiš?“

„Kaj pa naj rečem? Ali res mišliš iti?“

»Res. Tako rada bi šla, glej, pa se bojim očeta.“

»Ali ti ne puste?“

„Ne vem. Nisem jih še prašala. Ali bi jih hotel ti?“

„Jaz?“

„No, da. Ali jih boš prosil? Glej, mene je kar sram, ko vidim druga dekleta iz vasi, kako imajo lepo obleko, sama pa tako slabo.“

„Samo zaradi tega greš?“

„Ali ni dovolj?“

„Kaj meniš, da je obleka vse?“ je vprašal Pavle, ne da bi ji odgovoril na njeno vprašanje.

„Skoro vse. Le poglej jih, kako so lepe Mlakova ali pa zadnjič Toničeva. In pa toliko dela v mestu tudi ni, in pa tako, kakor je to kmečko delo.“

„Anica?“

„No?“

„Kaj si bila vedno takih misli?“

„Zakaj vprašaš?“

„Rad bi vedel“ je dejal Pavle in vstal.

„Prej že ne, pa —“

„Bodi pametna, pa ne hodi“, ji je prigovarjal.

„Ali boš vprašal očeta? Saj imaš priliko v gozdu. Sama pa se jih bojim.“

„Ne vem. — Ne, ne bom. In če bi se tebi kaj zgodilo, meniš, da bi imel mirno vest. Ko bi me oče žalostno gledali, ko bi te ne bilo, meniš, da bi se mi zdelo prav.“

„Ali boš, Pavle? ga je prosila Anica.“

„Ne.“

„Kakor hočeš!“ In Anica je jezno odšla v sobo in zaloputnila vrata za seboj.

Pavle je nekaj časa stal na vratih, a ko Anice le ni bilo iz sobe, je odšel proti gozdu.

V gozdu je vladala praznična tišina. Zelene bukve so širile svoje široke veje, zeleni, skoraj prozorni lističi so komaj vidno trepetali, na jelkinih vejah so se rumeneli pogonki, po tleh pa so se zibale cveteče anemone (veternice), švigale gaščerice, zuželke in iz daljave se je čulo enoglasno kukanje.

Mir, ki je dihal v gozdu, in balzamični vonj sta kaj dobro dela Pavlu. Izprva je bil nezadovoljen. Zakaj? Ni si vedel odgovora. Ker hoče Anica v mesto? Najbrže radi tega. In vendar kaj more zato. Zakaj ga to vznemirja?

Razmišljal je, razmišljal in naposled si je

moral pripoznati, da ni ravnodušen z ozirom na Anico. — In vendar — jezno je vdaril z roko po grmu in prepodil metulja ki je počival na lističu. Ta pa je preplašeno splaval kvišku vrtoglavil se v solnčnih žarkih a ni bil dolgo sam. Kmalu je dobil tovariša in oba sta se zigravala v veselih poletih po ozračju.

Kaj naj stori? Ali naj pove očetu, ali naj ga pregovori, da jo pusti? Lahko — vendar, ne bo li s tem tudi on odgovoren za vse, kar se ji lahko pripeti v mestu zlasti neizkušeni, priprosti deklici. Ali sme? — Gotovo da ne — —.

Kukavični glas je prihajal bližje. Ptica je sedla vrh jelke prav blizu njega in glasno nekam porjedno kukala, kakor bi ga hotela dražiti.

Pavle pa je vzel puško, pomeril proti vrhu — pa se premislil in zopet odložil.

Ne, čemu? Kaj mu je budega storila. More li ptica zato, če je on razdvojen potr? —

In zopet so se mu misli vzvrtile okrog Anice. Skušal se jih je otresti. Opazoval je okrog sebe po gozdu — a vedno in vedno so se mu vračale z novo silo. Naposled je sklenil, da pove očetu, kako in kaj. A tudi to mu ni ugajalo. Potem bo pa Anica jezna. Počaka še nekaj dni, mogoče bo potem Anica na to pozabila. In če ne?

Še neko drugo sredstvo mu je prišlo na um. In neka radost se ga je lotila tedaj. Zavriskal je, glasno in krepko, kakor že dolgo ne. Tam od škocijanskih vtlin pa se je zategnjeno odzval jek: ju—hu—hu!

VIII.

Vojaki so prišli v vas. Kamorkoli si pogledal, si zagledal modro obleko. Na vsakem oglu so stali o popoldnevih po dva, po trije in se smejali, šalili, norčevali.

Po vsi vasi se je pričelo neko nenavadno življenje. Ženske so ostajale doma, ali iz radovednosti ali iz dobičkaželjnosti. Povsodi so pekli kruh in ga prodajali vojakom, pri Jerčinu, pri Kranjčiču, pri Šrajevcu in ob enem razpečavali vodeno žganje. Vse je hotelo obogateti pri vojakihi siromakih.

[[Zlasti Mlakova Franica se je bila „nacrfrala“. Lase si je docela počešljala po najnovejši modi. One na sencih je spustila, da so ji segali prav do črnih obrvi, ki jih je bila z ogljem na lahno očrnila, vtaknila za češelj rdeč klinček in obula rumene čevljičke. Potem pa je vzela šivanje — tako nekam soparno se ji je zdelo zadnji čas v sobi, kakor še nikoli — in šedla zunaj pred hišo na klop. Potem pa se je ozirala kar tako slučajno po vojakihi, ki so stali na oglu.

Vojaki, ki so kmalu opazili to njeno „slučajno“ oziranje, so se bližali in stali včasih celo popoldne pri nji in ji nagajali. Včasih pa je kar

tako „slučajno“ seveda prišla Dneljeva Nežika, Peškova Ivanka, Hladova in Zelinčeva Pepca. Preširen smeh, napojen z neko nezdravo rezkostjo se je tu in tam razlegal po doljnem koncu vasi.

In tako življenje se je ponavljalo popoldne za popoldnem, bodi i v lepem ali grdem vremenu. Pred Mlakovo hišo je bilo vedno dovolj vojakov. In Franckina mati je videla vse to, pa jih ni zapodila. Kar ugajalo ji je, da se za njeno Francko kar trgajo. Očeta ni bilo. In ko bi bil, bil je predober človek, ki je stal pod v ljo in željo svoje žene, a sicer dober, pameten, miroljuben človek.

Edino njena sestra Urša se je zgražala nad tem, a posledica tega je bila, da jo Francka en teden ni pogledala, mati jo je pa celo oštela. Od takrat pa je Urša molčala. A ko je prišel starejši brat Anton iz Amerike, šla je z njim nazaj.

Miheveve Anice pa od onega dne, odkar je bila odšla tako jezno, ni bilo več pri Mlakovih. A ona vedna enakomernost gori na samoti in želja poizvedeti, če je Toničeva že pisala in kaj sta jo prignali neko popoldne.

Franica je sedela sama pred hišo. Z glavo se je naslanjaja na zid in mižala je. Nasmeh ji je legal krog usten. Anica je zapazila njeno zamišljenost. Hotela jo je iznenaditi. Po prstih se ji je bližala. A suha vejica je poknila pod njenimi stopinjami. Franica je leno dvignila trepalnice. A ko je videla, da je samo Anica, jih je zopet zaprla.

„Ali si ti?“

„Saj vidiš. Kaj pa sanjariš, gotovo kaj prijetnega.“

„Beži, beži. Dolgo te ni bilo. Kaj pa si počela gori na samoti. In sedaj, ko je toliko vojakov in tako prijatno.“

„No, ravno vojakov me je sram.“

„Tako? — hi — hi“ se je smejala Francka na vse grlo. Saj niso tako hudi. Pri nas so včasih po celo popoldne. In nekateri so celo lepi in pa tako prijazni.“

„Mogoče. A naš oče pravijo, da niso nič prida. In oni vedo, saj so bili sami tudi pri vojaki.“

„Ha, ha.“ Zato ker tvoj oče pravijo. Jaz jih pa sama poznam in reči moram, da mi ugajajo.

„Franica!“

„No?“

„Kaj pa Klemen?“

„Ta? Saj mi tako ali tako ne nide. Saj je ves zateleban v mene. Zato pa se lahko pokratkočasim z vojaki.“

Anica pa je umolknila. Tako čudno, tako lahkomišeljno — o ne, hudobno ravnanje! Ne ona bi nikdar ne ravnala tako ko bi imela zaročenca kakor Franica.

„Mogoče, ti ni prav tako?“ vpraša Franica, ki je opazila njen molk.

„Meni? Ne. Veš, ko bi bila jaz, kakor ti, ne.“

„No, ker pa nisi ti jaz.“

„Klanjam se gospodični“ je pretrgal njen odgovor sladek glas mladega narednika, ki je prihajal bližje.

„Tako pozno, gospod Lindner? mu je očitala Franica in mu naredila prostor poleg sebe. Narednik pa je sedel k Anici in jo hotel prijeti za roko. Ta pa je vstala. Roki sta se ji tresli razburjenosti in po vsem životu je trepetala.

„Kaj že greš?“

„Da.“

In ko se je ozrla na voglu je še videla kako je narednik objel Franico krog pasu. Potem pa je Anica začela teči in tekla skoro do doma. Stud, gnjus in nevolja so se se je lotevali. Zakaj je Franica taka? Kje se je navzela teh čudnih misli? Ubogi Klemen! Kar smilil se ji je, da je prišel ravno Francki v roke. Škoda zanj! In ona bi nikdar ne ravnala tako. Nikdar. A kaj, ko ga ni? Pavle? — Mara zanj! Saj je do vseh enako prijazen. In zadnjič je odšel celo jezen.

Potem pa je odvezala beli predpasnik in ga zganila ter položila v skrinjo in začela pripravljati in lupiti krompir za večerjo. Njene misli pa so se ono popoldne še dolgo sukale okoli Franice, vojakov, Pavleta in Klemena.

IX.

Mihevec je bil prišel v mraku iz vasi. Pipico je kadil in zrl proti tlom, kakor bi bil kaj izgubil. Obraz mu je bil teman, obrvi namrščene, okrog ust mu je ležala neka resna poteza. Tak je bil Mihevec vedno, kadar je bil jezen.

Danes je stopil doli v vas na merico vina. Dobil je Pavleta doli. Ta mu je povedal željo Anično. Potem pa tudi, kaj se je v Trstu zgodilo s Toničevo Ivanko, da je izgubila z lepo gosposko obleko svoje poštenje, svoje dobro ime. Potem je pa Mihevec vdaril ob mizo tam pri Ivanu, da so kozarci kar odskočili. Tako je bil jezen. Njegova hči, pa naj bi šla v mesto, da se izpridi. Nikakor ne! To misel ji hočem iz glave hitro izbiti. Pavle pa ga je prosil, naj molči, da bo še sam z njo govoril in jo gotovo pregovoril. In ni mu dal prej miru, dokler mu ni obljubil.

Mihevec je odložil nakupljene stvari na klop v hiši, pljunil iz ust, potegnil iz pipice in poklical:

„Anica!“

Čuden in osoren se ji je zdel očetov glas. Stopila je v sobico in se delala mi no. A k r ne hote ji je utripalo srce bolj kakor navadno.

„Kaj je, oče?“

„Kedo te je vzredil?“

Hči ga je začudeno pogledala, je-li se oče šali. A ko je videla njegove resne oči in trde, kakor ježlene poteze na obrazu — je odgovorila tiho:

„Vi.“

«Kedo te je učil moliti in spolnovati božje zapovedi?»

„Ali oče?“

„Nič oče! Odgovori!“

Tako rezko in ukazovalno je govoril. Docela je bil pozabil, da je obljubil Pavletu molčati.

„Vi, oče.“

„Tako! Kedo te je hranil in oblačil dose-daj?“

«Ali zakaj vprašujete?»

„Odgovori!“

„I vi!“

„Tako, jaz! In mene, ki sem te vzgojil, mene ki sem te učil moliti, mene, ki sem te hranil in oblačil, mene — svojega očeta, si hotela zapustiti. Je res?“

«Oče!»

„Govori! Je-li res?“

«Res.»

„In ti nisi pomislila, da bi očetu s tem iztrgala srce in ga poteptala na tla, nisi pomislila, da bi ravnala z njim, kakor ne ravna nobena prava hči s svojim očetom.“

„Oče, saj —?“

„Ha, oče! Ali še veš, da sem tvoj oče? Ali me nisi hotela zapustiti?“

In starec je vrgel pipico, ki jo je imel v roki po tleh in stisnil pesti.

«In to samo za to, da bi lahko počela, kar bi hotela, da bi postala taka ničvrednica kakor ta-le Toničeva, ki je izgubila svoje poštenje in bodo ljudje kmalu s prstom kazali za njo. To si hotela storiti meni, sivolasemu očetu in ti, hči moja?»

Mihevec je govoril trpkeje. Ni se zmenil za Aničen jok, ne za njeno opravičevanje, samo sveta jeza je govorila iz njega. Dasi miren in krotak navadno, je postal sedaj brezobziren, brezčuten.

„Ne, ti nisi moja hči!“

„Oče!“

Tako bolešno, tako otožno je vskliknila Anica.

„Nič več, oče. Zavrgla si me tedaj, ko si se odločila, da greš stran od mene v mesto. Pojdi!“

S prstom je pokazal vrata, Anica pa je krčevito zaihtela in se obrnila proti vratom. Vse to je prišlo nad njo iznenada, tako hitro, da niti pojmiti ni mogla, kaj se je zgodilo. Opotekaje je šla skozi vrata na prosto in od todi v noč naprej, naprej.

Ob poti pa so peli murni, tuintam se je oglasil iz spanja prebujeni ptiček.

Starec pa se je naslonil na mizo, na roki položil glavo in strmel pred se, skoraj brez občutka. Ničesar ni slišal. Vse mu je šumelo po glavi, utis za utisom se je vrstil, a tako hitro, tako nedoločno, da ni mogel ničesar razbrati.

V mali sobi pa je postalo tako tiho, kakor v gozdu pred nevihto, le tuintam se je začul hropeči vzdih, kakor sunki vetra v gozdu med drevjem.

X.

Anica je šla kar naprej. Ni se ozrla ni na desno, ni na levo. Zraven pa je ihtela, da se je krčevito stresalo njeno telo. Šumelo ji je po glavi. Misel za mislijo je vstajala brez reda, brez vrste; ena silnejša od druge. Zraven pa jo je vznemirjala zavest, da jo je oče spodil iz doma. In pri tem je izgubila stezo in tavala kar naprej med drevjem, med trnjem in grmičjem, ki ji je trgalo obleko. Potem pa jo je goščava primorala, da se je ustavila. Še le sedaj se je zavedla, da je v gozdu, sama po noči in strah se je je loteval. Obrnila se je in šla nazaj. Včasi je zadela v drevo z glavo, tuintam ji je noga obstala v trhlen dračju med robidovjem. Komaj da se je premikala. Noge so jo bolele, oči skelele, telo se je tuintam treslo v globokem izdihu. Tako trudna je bila in osamljena kakor ptica pod nebom. A še ta si poišče gnezdo, ona pa ga nima več.

Sedla je na kamen, da počaka jutra ali pa lune, ki se skriva za oblaki.

Tiho, tako mirno je bilo vse povsodi. Le šumenje in valovanje Škocijanske vode, ki se je slišalo pod njo, se je skrivnostno raznašalo po snivajočem gozdu.

Anico pa je to šumenje spominjalo na srečne dni, ki jih je preživela v gozdu, na dni, ki so danes minuli. Da, ni jih več. In zakaj? Ker je hotela v mesto proč od svojega očeta. Zakaj bi ona ne smela, če gredo druge? Toničeva! Kaj je že rekel oče, da bodo ljudje s prstom kazali za njo? Ivanka da se je tako daleč izpozabila? In spomnila se je, kako ji je takrat povdarjala: „znati je treba, pa je“. To je torej! In to je bilo, kar je prineslo Toničevi gosposko krilo, kolo, to in ne služba? Moj Bog! — In pa Mlakova Franica, saj je tudi taka — in bila je v mestu. Še le sedaj ji je umevno njeno čudno, nedostojno obnašanje. V mestu torej. In ona sama je tudi hotela v mesto. Ali je bilo treba? Saj ji ni bilo nič hudega tukaj na samoti. Stran je hotela v negotovo, morda zanjo nečastno bodočnost. Da je mogla biti tako slepa, tako lahkomišeljna. Ne ni bilo prav. In radi

tega, starega očeta tako razjeziti, užalostiti. Ne, nič več!

Vstala je in stopala previdno naprej. Luna je posvetila na nebu in ji pomagala, da je prišla do prave poti. Hodila je komaj kakih pet minut, ko je začula pred seboj korake in kmalu je stal pred njo — Pavle.

„Anica!“

„Pavle!“

Oba kmalu sta vskliknila začudena.

«Kaj pa delaš tukaj?»

In Anica se je iznova spomnila nocojšnjega dogodka. Kmalu bi bila zaplakala. A sramovala se je. Počasi in v pretrganih stavkih mu je povedala vse.

Pavle se je čudil.

„In vendar, saj so mi obljubili, da ti ne store ničesar in da ti ne omenijo, dokler ne bi še jaz sam govoril s teboj.“

„Jezni so bili“ je tiho zaihtela.

„Anica?“

A ona je le plakala.

»Kam pa si hotela?»

„Domov, k očetu.“

„Čakaj, spremim te“, se ji je ponudil Pavle.

„Saj ni treba“, se je branila Anica.

„Dveh se bodo gotovo ustrašili.“

„Ne, ne — Pavle.“

„Anica! Glej očetu sem zadnjič povedal tvojo željo in zraven sem pripomnil, da naj toliko časa počakajo, dokler ne bom govoril s teboj. In gotovo bi storil to jutri. A ker je že tako, storim danes.“

Anica ga je začudeno pogledala in si s predpasnikom obrisala solze.

„Zadnjič, ko si mi povedala, da greš v Trst, si me prosila, naj pregovorim očeta. Sam ne vem, zakaj, a kar tako čudno čustvo se me je lotilo. Tako neprijetno me je dirnila misel, da bi šla v mesto in postala enaka drugim. Jezno sem odšel, naposled pa sem se nečesa zamislil in zavriskal sem. Ali veš, zakaj sem bil tako vesel?“

„Kako naj bi vedela?“

„Ali res ne?“

Neka misel se ji je porajala v glavi. A zdela se ji je skoro nemogoča.

„Res ne!“

„No, vidiš! Če že drugače ne pregovorim Anice, sem si mislil, poprosim jo, naj zaradi mene ostane doma. Ali bi bila?“

Anica pa ni vedela, kaj bi mu odgovorila. Bila je zbegana in vendar srečna.

„Govori Anica! Bi bila radi mene ostala doma?“

„Bi!“

Tako boječe, tiho, a tudi tako srečno je zvenela ta pritrditvev.

«Anica!»

Skoro zavriskal je Pavle tako je bil srečen.

Potem pa sta se vračala proti domu. In gozd je šumel tiho pesem o mladih, srečnih srcih. Pred hišo je sedel stari Mihevec, oprt na koleni in gledal pred se, ko sta stopila predenj.

In starec je tisti večer skoraj plakal, ni vedel ali radi sreče, ali zato, ker se mu je Anica vrnila.

* * *

Leto je bilo minulo.

Že davno je bila prišla pomlad. Polje in travniki so ozeleneli, perje brez in topolov, prej skoro prozorno, je bilo že zeleno kakor smaragd. Sto, tisoč trepetajočih glasov se je čulo zunaj v gozdu v belih cvetnih čašicah, sto raznih barv v slikovitem neredu, rumeno svetlobni trakovi med gostimi jelkami, sto in sto glasov ptic pevk, ki so gnezdile.

Anica je sedela pred kočjo pod jablano z detotom naročji, ki je spalo. Na brunu pa je sedel stari Mihevec in žulil svojo kratko pipico.

V enem letu, koliko se je izpremenilo. A ne v okolici, ne na koči. Okolica je ostala še vedno ista — in kočja tudi. A pri Anici mnogo. Iz one nestalne sreče, ki jo je lani gonila z domačije v svet, je postala stalna sreča. Ne na tujem je ni dobila, niti Toničeva Ivanka, ki hira in vene doma, odkar je prišla iz mesta. Ni je dobila v gosposki obleki, ne ona ne Mlakova Franica.

Njena sreča je njen mož Pavle in malo dete ter tiha domača zadovoljnost. Kaj bi bilo, ko bi šla z doma, v svet? Nikdar bi ne bila tako srečna. tako zadovoljna drugje kakor na domači grudi. In mogoče bi bila izgubila v tujini poštenje, dobro ime, onesrečila sebe in očeta. Tako pa — Da srečo ji je prinesel njen Pavle tedaj, ko je radi njega ostala doma. Res „ljubo domá, kdor ga imá.“

Mlakova Franica je še vedno sama, Klemen, orožniški postajevodja, jo je pustil. Vojakov pa tudi ni bilo, da bi se je usmilili.

Dneljeva Nežika pa zahaja še vedno k nji. Včasih se zmeniti o Anici, obirati jo, a navaden konec njihovega pogovora je;

«Mene nihče neče!»

Mene tudi ne!»

Dolžniki,

ki so dobili te dni račun našega upravnništva po pošti, naj izvolè kmalu poravnati svoj dolg, da se jim bo list redno pošiljal.

PRVA PREVARA.

(Spisala Planinka.)

Službovala je v jako lepem kraju nekje na Gorenjskem za poštno upraviteljico. Življenje ji je teklo mirno in vsakdanje, le v poletnem času je postalo v tem kraju živahno. Tujci so prihajali trumoma uživati pristen planinski zrak. Tudi ona se je veselila poletja, vedela je, da ne bo več tako sama, kajti naenkrat ji je začelo srce burneje utripati, začelo je hrepeneti po nekej sreči, katera ji je bilo do sedaj še neznan in ravno zato se ji je zdela tudi nedosegljiva.

Nekega poletnega dne je šla na bližnji holmec. Sedla je v travo. Prelep razgled je bil od tod na mogočne vrhove onkraj doline, na ostre grebene Kepe, Golice in Rožice. Čaroben je od tod vid na Stol po zimi, kadar gori vrhove v svitu večernih solčnih žarkov. V bližini je Vintgarski slap, eden iz med treh slovečih in enakovrednih biserov na Gorenjskem, Peričnika, Šuma, in Savice. Na severni strani se vidi blejsko jezero. Spodaj modra vodna površina, sredi nje otok s cerkvico, na obrežju nasproti bele hišice in razkošni dvorci letoviščarjev, med temnozele- nim drevjem, grad, viseč na vodo vrhu sive pečine — v ozadju pa višave prostrane Jelovice, pokrite z gostimi šumami in gorski vrhovi Karavank. Onkraj Save, tik stene štrli samotno v zrak vitek apnen stolp Babji zož.

Nemo je zrla na solčne žarke, ki so se potapljali v globino jezera, kakor, da bi jim bilo to slovo težko, a ves ta popled v krasno naravo, jo danes ne zanima. Pričakovala je nekoga. In res iz pod bližnjega grma se vzdigne nekdo in se ji bliža počasnih korakov. Poznala ga ni akoravno sta si dopisovala že teden dni, a slutila je, da je on. Vsa kri ji šine hipoma v glavo in zopet k srcu, a komaj se je prav zavedla, je že stal pred njo, se ji nalahko priklonil in predstavil I. I. ahsolvirani jurist itd. Nato je stal nekoliko trenutkov, ne da bi kaj rekel, gledal ji na pol zvedavo na pol predrzno naravnost v oči. Nekak sarkastičen smeh mu je igral okrog usten. Nato sta govorila vsakdanje reči. Med tem si ga je ogledala tudi ona natančneje. Lep ni bil, a njej je ugajal njegov sarkazem. Kmalu na to sta se poslovila z različnimi čustvi v srcu. Nato sta se shajala vsak dan na določenem prostoru ali pa na pošti. A njej ni niti na misel prišlo, da bo posegel kmalu on v nje sedaj tako mirno življenje, ter odločeval o njeni bodoči usodi.

Akoravno ji še ni rekel, da mu je ona morda več nego druge, se je vendar veselila teh sestankov. Nekega dne, ko ga ni bilo na določen sestanek je prišla do spoznanja, da njeno

razmerje napram njemu ni samo prijateljstvo. prepričala se je, da ji je on več nego drugi možki, s katerimi je veliko občevala, da naenkrat je spoznala, da ga ljubi iskreno, nesebično in da ta čut v njenem srcu ni moč več iztrgati; kajti pregloboko se je vkoreninila ljubezen do njega. Vedela je, da ne bo nikdar mogla zahtevati od njega ljubezni v istej meri, kakor ga je ona ljubila. Vedela je, da ji bo nekoč, kadar se bo najmanj nadejala razodel ljubezen, da jo bo pritisnil na prsi in burno poljubil, vedela, da ji bo obetal zakon, a vedela je tudi, da ta njegova ljubezen ne bo trpela dolgo, da bode prelomil dano ji besedo, vedela da bo rekel ne smem, ne morem, poročiti moram denar, a ne deklico katero ljubim — vse to je vedela, obup ji je napolnjeval srce, vstrepetala je pri teh mislih in baš radi tega še bolj željno pričakovala onega trenutka, da ji razodene ljubezen.

Zgodilo se je to nekega večera, ko sta se vozila po blejskem jezeru. Luna je razlivala svoje srebrne žarke na gladino jezera. Nebroj zvezdic je migljalo na nebu. Vse je bilo tiho, le šumenje listja v gozdu se je slišalo s katerim se je poigraval lahen vetrič. Veslal je sam z veliko spretnostjo. Prišla sta do otoka s cerkvico. Tu sta za trenutek izstopila ter zrla v mirno temno jezero. Prijel jo je lahko okrog pasu, ji pogledal globoko v oči, se nagnil in poljubil, ter šepetal ji o neizmerni ljubezni, katera napolnjuje njegovo srce, jo vprašal, ako bi mu hotela postati družica za celo življenje. Za trenutek bila je vsa omamljena a hipoma se je zavedla, srce se ji je skrčilo, solze so ji napolnile oči, ter ga pogledala vprašujoč in rekla: Rado, govoriš li resnico? A postal je naenkrat hladan, odgovoril ji ni nič, le z rameni nekako mignil, prizadet, kakor da bi nedolžno nje oko prodrlo v skrivnosti njegovega srca.

Kmalu nato je odšel v državno službo. Prišel je pogostoma ter obetal, da se vrne. Verjela mu je in kako tudi ne? Prišla je jesen, polja so se rjovila, sadno in drugo drevje je bilo skoro do cela golo ter stegalo svoje veje v hladno ozračje. Po gozdu je šumelo listje pod nogami, le tu in tam je bilo videti kak skromen podlessek. Vsaki dan ga je pričakovala, vsaj ji je to obljubil v zadnjem pismu. A ni ga bilo. Na enkrat je spoznala vse realnost življenja. Kako kratke sanje so bile njena ljubezen, njena sreča. Kako nesrečno se je čutila za vsakim korakom sledil ji je obup in žalost, vstrajati je hotela prenašati udarec usode vsaj navidezno. Ni hotela kazati svetu, kako grozno trpi, kazala je povsodi vesel, smejaajoči se obraz, še bolj nego popreje, ko je bila srečna, da ni hotela, da triumfira on, da je zakopal nje

mlado brezskrbno življenje, ni hotela da bi jo kedo pomiloval, kazala se je veselo in nikdo ni spoznal, da iz tega smejajočega se obraza govori le obup. Zatrti so bili hipoma vsi blagi čuti, zatrto upanje v srečnejšo prihodnost, zatrta vsaka vera v ljudi. Da s trnjem je bila odsih dob posuta nje življenska pot, in spoznala je četudi ni hotela spoznati da med trnjem raste še ena roža, katere vonj jo pa ni omamilo.

Spoznala je, da mladostne sanje minejo ob prvi prevari, da mine ljubezen in zdelo se ji je da ostane neki le bogastvo in sijaj.

* * *

Prvi vtisi spoznanja so bili obupni. Prva sodba spoznanja je bila prenapla. Vrhunec obupa je bila roža z omamljivim vonjem. Ta vonj pa je ni omamilo. Mamilo jo je le bogastvo in sijaj, da mamilo, a ne omamilo.

Prišli so zopet mirni, tihi trenutki. Zamislila se je nazaj v mlade, v mlajše dni, ko ni bilo nje

srce še odprto posvetni, zapeljivi ljubezni, ko je nje srce plamtelo v ljubezni do nebeške Kraljice, katera si je izbrala na tem prelepem Otoku svoje bivališče. Spomnila se je, kako srečna je bila, ko je kakor planinska vila prepevala Mariji pesmice, spomnila se je, kako je nekoč v priprostem zupanju potegovala za vrh v cerkvi, da ji glas zvona izpolni željo pri nebeški Materi. Spoznala je, da on ni bil vreden nje ljubezni, da le Marija zna ljubiti ljubeče srce — in vrnila se je k nji. Sveta ljubezen je zažarela še z večjim plamenom, ko nekaj, ko je sedaj prejela Onega, ki pravi: «Pridite k meni vsi, ki ste obteženi» In lažje ji je bilo, oh kako lahko, kako sladko, kako prijetno. Bila je zopet srečna, srečnejša ko nekaj — — — — — Le nekaj je želela, da bi nje mlajše lahkomišeljne tovarišice ne doživele take prevare, kakor jo je bila sama. To željo je imela, ko je potegnila za skrivnostni zvon — — — — —.

Tržaška noša pred 700 leti.

Književnost in umetnost.

Lahko mašo za mešane zборе je zložil g. Fr. Kimovec na Bledu. Lepo tiskana partitura stane v katoliški bukvarni v Ljubljani K 1.80, posamezni glasovi pa 40 vin.

Knjižica „Na ples“ bo te dni natisnena in jo začnemo koj potem razpošiljati

„Ljudske knjižnice“ prvi zvezek je že izšel. Prinaša začetek večje angleške povesti „Znamenje štirih.“ Ljudska knjižnica bo izhajala vsakih 14 dni in bo obsegal vsak zvezek 48 strani. Cena posa-

neznega zvezka je 20 vin po pošti 2 vin. več Naročajte v katol. bukvarni v Ljubljani.

Leposlovno knjižico pa je res vredno naročiti vezano. Ta vezava je res ukusna in ne predraga. Cena vezane knjige K 3.—

Koledarček.

November.

11. XXIII. pobinkoštna nedelja. (Evangelij; Jezus obudi Jajrovo hčer.) Martin, škof; Mena, muč. — 12. ponedeljek. Martin. pap. muč; Livin, škof. — 13. torek. Stani-

slav Kostka, sp.; Didak, sp. — 14. sreda. Jozafat, sp. m. Serapijon, muč. — 15. četrtek. Leopold, vojvoda; Jedert, dev. — 16. petek, Edmund, šk.; Otmar, opat. — *Danes je mlaj ob 9 uri 34' zjutraj. Spremenljivo vreme.* — 17. sobota Gregorij, šk.; Viktorija muč.

18. **XXIV. pobinkoštna nedelja.** (Evangelij: Prilika o gorčičnem znu.) *Varstvo Der. Marije*, Odon, opat; Evgen sp. — 19. ponedeljek. Elizabeta, kraljica; Poncijan, pap. m. — 10. torek. Feliks Val., sp.; Edmund, kralj. — 21. sreda. Darovanje Marije Dev.; Kolumban, sp. — 22. četrtek. Cecilija, dev. muč., Maver, muč. — 23. petek. Klemen, pap. muč.; Felicita, muč., — *Danes je prvi krajec ab 1 uri 37 min. po noči. Deževno vreme.* — 24. sobota. Janez od križa, sp.; Hrizogon, muč.

Kaj pravi politika?

Avstrija-Ogrska. Umril je nadvojvoda Oton, brat prestolonaslednika. Pokojni vojvoda, ki je bil general kavalerije, je zapustil svet v najlepših letih. Pokopali so ga v torek popoldne z velikimi častmi v kapucinski cerkvi. — Na mesto ministra Šenajha, ki je postal državni vojni minister, je imenovan za domobranskega ministra general Ločer, kateri je bil te dni predstavljen državni zbornici. Minister Šenajh se je bil podal v Budapešto in je rekel, da se je krivo tolmačilo njegova izvajanja glede zvišanja vojaških novincev. To da je sicer potrebno, ali za sedaj se še ne misli na to. Ogrska vlada sicer ni nasprotna zvišanju, toda le pod gotovimi pogoji. Pogoji pa, ki jih bodo svoj čas stavili Ogri, bodo gotovo narodnega značaja. Novi zunanji minister baron Erental se je podal v Petrograd; poda se v kratkem tudi v Berlin. Ker je bil te dni tudi ruski zunanji minister Izvoliski v Berlinu, so nastale govorice, da se snuje med Nemčijo, Rusijo in Avstrijo zveza. — **Državni zbor.** Zakon o poddržavljenju Severne železnice je bil vsprejet in ga je cesar že potrdil. Rekli smo zadnjič, da je prišel odsek za volilno reformo do mrtve točke, namreč o dvetretjinski večini, potrebni za spremembo volivnih okrajev, in da se ne more ganiti naprej. Tu je cesar poklical k sebi parlamentarne ministre, in jim rekel, naj uplivajo na svoje stranke, da rešijo hitro tudi to točko. In res je bil sprejet Gesmanov predlog, po katerem mora biti navzočih vsaj 343 poslancev, če hočejo spremeniti volivna okrožja V zbornici pa so hoteli neprijatelji volivne reforme, ki so Vsenemci, češki radikalci, nekateri veleposestniki in slovenski liberalci z obstrukcijo preprečiti drugo branje, a je to veselje pokazil zopet Gesman. Stavil je namreč nujni predlog, s katerim se naroča poročevalcu volivnega odseka, da v najkrajšem času predloži zbornici svoje poročilo. Prvi je govoril za nujnost dr. Šustersič.

Besneli so nasprotniki, a on jih je utrudil. Predlog je bil sprejet z velikansko večino, razgrajajoči poslanci pa so se osmešili, med njimi tudi dr. Taučar, glavni govornik proti. — Vlada je predložila državnemu zboru zakonski načrt, po katerem se uredi na novo dalmatinski parobrodni promet. — Težkoče, ki so nastale pri posvetovanjih ogrske in avstrijske nagodbene komisije, so se ublažile. Zdaj razpravljajo pogodbo, ki jo nameravajo skleniti namesto carinske zveze. — Ogrska poslanska zbornica nadeljuje še vedno podrobno razpravo v pospeševanju domače industrije. Hrvatski posl. Pinterić je zahteval, naj se tudi na Hrvaškem pospešuje industrija, kar je Kosut obljubil. — Hrvaški sabor je sklican na dan 12. t. m. — V Sarajevu so bili veliki izgredi. Piredili so jih fanatični Srbi proti hrvaškim katoličanom. —

Drugi kraji. Ropi so na dnevnem redu na Ruskem. — Ministersko krizo imajo v Bukaresti in v Sofiji. Listi so pisali, da odstopi tudi srbski minister Pašič, a sedaj ugovarjajo tem govoricam. — Poljsko ljudstvo na Pruskem je razjarjeno. Nemci namreč ne dovolijo, da poljski otroci v šoli molijo v svojem jeziku. Nemška «kultura». Posebno hudi so Nemci na škofa Stablevskega, ki se je potegnil za nesrečne Poljake. — Črnogorska skupščina ki je bila otvorena s prestolnim govorom je izvolila za predsednika vojvodo Petroviča, za podpredsednika pa Ivanoviča. — Francoski socialisti so imeli svoj shod v Limožu. Tudi te je razcepilo vprašanje, kako se vesti nasproti militarizmu.

Naša društva.

Slov. kat. izobraževalno društvo v Trstu. Po pogodbi bi bil moral biti slovesen nastop v prostorih S. Francesco d'Assisi 15. I, že 24 oktobra. Neugodno vreme je prireditev prostorov zakasnilo. Če ne bo novih zaprek, se začne društveno življenje 18. novembra.

Moška Marijina družba v Trstu je imela dne 4. novembra svoj mesečni shod v cerkvi sv. Antona Novega, Pevci so zapeli dve novi Marijini pesmi. Udeležba je bila obilna. Proti koncu je postal shod javen, ker se je cerkev odprla tudi za druge ljudi.

Ženska Marijina družba v Trstu. 1. t. m. je imela ženska Marijina družba svoj mesečni shod. Dasi je bilo slabo vreme in je bilo marsikatero dekle zadržano doma radi službe, se je vendar zbralo lepo število družbenic. Pa saj take dni, ki so posvečeni spominu na drage pokoj-

nike, vsak človek kaj rad pohiti v cerkev. Vera naša edino prava zna tolažiti človeška srca. Služabniki gospodov tudi kaj radi uporabljajo take dni in kličejo vernikom: Kvišku srca! Še malo potrpite! Zopet se snidemo. Nekako tako je bilo jedro govora, ki ga je imel naš voditelj ob shodu. Delajte v času, da bo srečno svidenje v večnosti. Dejalo se je: Lepo število nas je bilo zbranih. A navadno nas je toliko, da, da so nam prostori pretesni. Bo treba misliti in odločite se kako od pomoči temu nedostatku. Kaj pa če bi se dekleta in žene posebej shajale? Ta misel v mnogoterem obziru ne bi bila tako napačna. Pa počakajmo malo. Bomo videli, kaj nam prinese občni zbor in nove volitve v odbor. Občni zbor bode namreč 22. t. m. četrtek po soprazniku „Matere božje zdravja“ v prostorih katoliškega izobraževalnega društva v ulici S. Francesco št. 15. I. ob 4 uri popoldne. Spored bode ta: Nagovor voditelja, poročilo o delovanju, dohodkih in stroških družbe, volitev novega odbora in slučajnosti. Povabijo se na shod prave družbenice, namreč one, ki so redno prihajale na shode in opravljale vestno in v pravem duhu svoje dolžnosti. Takih, ki Marijino družbo le tedaj poznajo, kadar treba zgago delati, k zborovanju ni treba. Bogu in ljudem bo bolj vstreženo.

NOVICE.

+ **Prevzvišeni gospod škof** je obiskal minoli pondeljek, dne 5. t. m., rojansko duhovščino. Pri tej priložnosti je pogledal tudi v „Marijin dom“. S snago v cerkvi in z redom v pisarni je bil prevzvišeni prav zadovoljen.

Novo mašo je daroval dne 1. novembra v Rimu naš rojak bivši predsednik „Danice“, bivši profesor na goriški gimnaziji g. dr. Jožef Srebrnič. Vse najboljše!

Dekanijska konferenca za Trst se je vršila v sredo pod predsedstvom stolnega župnika g. Martelanca, ker je g. dekan Fabris nekoliko bolan

V osrednjem semenišču v Gorici je letos za našo škofijo v vseh štirih tečajih 23 bogoslovcev. Na novo sprejetih je bilo sedem, drugoletnikov je pet, tretjeletniki trije, četrtoletnikov osem. Prihodnje poletje bomo torej dobili vendarle nekaj novih duhovnikov, za dve leti pa prav malo.

+ **Odbor družbe sv. Mohorja** naznanja, da je izmed razpisanih nagrad za dve povesti določil prvo nagrado v znesku 3000 kron povesti pod geslom „Življenje je boj“, spisal g. Engelbert

Gangl, učitelj v Idriji, drugo nagrado v znesku 1500 kron povesti „Novo življenje“, spisal g. dr. Fr. Detela, ravnatelj v p. v Novem mestu.

+ **O Mohorjevih knjigah** smo dobili iz Štajerskega sledeči glas, ki ga radi priobčujemo: Mohorjeve knjige smo prejeli. Pravo veselje so marsikateri kmečki hiši. Pa še bolj bi knjige ugajale, če bi imele več in pa *lepih slik* nekako tako, kakor slična nemška družba sv. Jožefa. Tako bi bilo našim ljudem bolj vstreženo in pa število udov bi narastlo. Toliko na znanje slavni Mohorjevi družbi.

+ **Zavod sv. Nikolaja v Spljetu**. V dalmatinskem mestu Spljet (Spalato) snujejo sedaj požrtvovalni gospodje tak zavod, kakoršen je zavod sv. Nikolaja v Trstu, ki skrbi za brezposelne služkinje. Profesor D. Ante Alfievič v spletskem semenišču, se je pred kratkim obrnil na škofijo v Trst s prošnjo, da bi mu poslali pravila tukajšnjega zavoda kot vzorec pri snovanju tamošnjega zavoda. Želimo, da bi se započeto delo kaj kmalu dobro posrečilo.

× **Družbe sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani 176. vodstvena seja se je vršila v sredo, dne 17. oktobra 1906. v družbinih prostorih „Narodnega doma“. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karel v tez Bleiweis Trsteniški, Fran Črnagoj, Aleksander Hudovernik (blagajnik), Luka Svetec (namestni prvomestnik), Anton Svetek, dr. Ivan Svetina (tajnik), Ivan Šubic in Ivan Vrhovnik. Izmed nadzorništvaja je bil navzoč dr. Vladimir Ravnihar. Svojo odsotnost sta opravičila vodstveni ud dr. Pavel Turner in vodstveni svetovalec Ivan Murnik. — Po običajnem pozdravu je častital prvomestnik — otvorivši sejo ob 3. uri pop. — namestnemu prvomestniku Luka Svetecu na njega jutrašnjem 80. imendanu ter prijavil, da je postal slavljeneč povodom svoje 80. letnice dvakratni zastopnik dveh novih pokroviteljn. Združena odbora šentpeterske ženske in moške podružnice ter združena odbora obeh ljubljanskih srednjemestnih ženskih podružnic sta darovala namreč po eno pokroviteljino, koji se vpišeta na ime nam. prvomestnika. — V svrhu hitrejšega reševanja družbinih zadev se je sklenilo ustanoviti dva odseka in sicer šolski in gospodarski odsek. V šolski odsek so bili izvoljeni: Ivan Šubic (načelnik), dr. Karel vitez Bleiweis Trsteniški, Fran Črnagoj, dr. Ivan Svetina in Ivan Vrhovnik; v gospodarski odsek so pa bili izvoljeni: Aleksander Hudovernik (načelnik); dr. Karel vitez Bleiweis Trsteniški, Fran Črnagoj, Anton Svetek in Ivan Vrhovnik. Ko se je še rešilo mnogo družbinih stvari ter se je imenoval dr. Ivan Svetina za vesoljnega tajnika, je zaključil prvomestnik ob 6. uri sejo.

× **Iz Kozjega no Šlajerskem.** Dne 28. oktobra se je vršil politični shod na Velikemkamnu, ki ga je priredilo katoliško politično društvo za kozjanski okraj. Vdeležba je bila mnogobrojna, zborovalcev je bilo okolo 300. Za sedanjo dobo prav lepo in zadostno število. Do 15 občin je bilo zastopanih po svojih županih in odbornikih. Poročal je na shodu državni poslanec gospod nadsvetnik dr. Vovšek o kmečkemu vprašanju, o obrtnih šolah in o volilni reformi. Gospod deželni poslanec dr. Jankovič pa je poročal o proračunu v deželni zbornici, o lovski postavi, o prenovitvi vinogradov in o novi obmejni sotelski železnici, ki bi se imela v kratkem graditi, ter o narodnem programu. Oba poslanca sta dobila obilo pohvale in sprejela zaupnico. Govorilo se je še marsikaj v korist kmečkemu ljudstvu. Sprejelo se je 5 resolucij. Potem je po trikratnem živioklicu na presv. cesarja in sv. očeta Pija X. predsednik č. g. duh. svetnik Marko Tomašič župnik pilštanjski zaključil zborovanje, ki je bilo zanimivo in bo zborovalcem ostalo v trajnem spominu. — Dne 4. novembra se je pa shod vršil v Lesičnem. O tem pa prihodnjic.

Na praznik vseh svetnikov ob 4. uri popoldne je pridrvila grozna nevihta s hudourjem od južnezapadne strani. Vihar je razsajal, da smo mislili, da vse podere. Dež je pa lil curkoma, kakor bi kdo iz škafa vlival. Ta vihar je razgnal vse ljudi iz pokopališča, ki so kinčali grobove svojih rajnih, in tako je oviral dež pobožnost na grobovih. Drugi dan, vseh vernih duš pa je bil lep in jasen.

× **Ne hodite na Nemško!** Iz Kozjega na Štajerskem nam piše prijatelj: Dne 13. oktobra je odšlo iz našega kraja okrog 30 fantov v nemške rudnike s trebuhom za kruhom. Pa marsikateremu fantu je že žal, da je zapustil svojo domovino, mislé, da mu bodo v Nemčiji letela sama pečena piščeta v grlo. A močno so se varali, kar je razvidno iz njih pisem, da morejo tamkaj delati za žive in mrtve in si niso ne minute gotovi ivljenja. Marsikateri bi že rad prišel domov, pa mu denarne moči ne dupuščajo. Ljubi fantje, ne hrepenite preveč po drugih ptujih krajih, da vam ne bode kedaj žal; saj v naši ljubi domovini je za pridnega in delavnega človeka do volj dela in jela. »Ljuho domà, kdor ga imà.«

× **Novi oklepi za škatljice vžigalic.** Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v korist, je založila modna trgovina Engelbert Skušek v Ljubljani lične oklepe za mali format naših družbinih vžigalic. Praktičnost teh oklepov bode vsakdo takoj uvidel, ako jih rabi. Žepi namreč se obvarujejo, da

bi se ne umazali. Slovenci, sezajte po teh oklepih ter si jih nabavite, zahtevajte pa tudi da jih imej vsaka tobakarna na prodaj.

Za kratek čas.

(Sestavil R. Z.)

Krčmar: Kak pripomoček mi svetujete, da preženem te sitne podgane iz hiše?

Gost: Napravite jim tak račun, kakor meni, pa vam bodo vse zbežale!

* * *
A.: Zakaj si pa dal ravno svojemu najhujšemu sovražniku svojo hčer za ženo?

B.: Tako se mislim najboj maščevati nad njim, ga bo že ona mesto mene pokorila.

* * *
Gospodična (v čolnu, bojzljivo): O joj, čoln se pogreza na naši strani!

Nagajivec: Vidite, Marica, to pa radi tega, ker Vam je, kakor ste rekla, tako težko pri srcu.

Uganke.

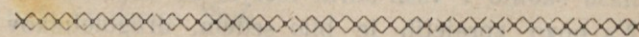
I. Rešite v

1) Ko zajaha konja, 2) težko ju je obdržavati 3) 48 učencev.

Pravilno sta jih rešila: Kervišar Alojzij, dijak v Trstu in Muhič Frančišek, dijak v Mariboru. Obdarovan je t. krat Muhič Frančišek.

II. Nove uganke.

- 1) V čem sta si podobna Koroško in jajce? (Pustišek Mihael)
 - 2) Oče ima 48 let sin pa 21; pred kolikimi leti je bil oče 10 krat toliko star kot njegov sin? (Dijaki, kako postavite to jednadbo?) (J. U.)
- Čas zglasitve za darilo do 20. t. m.

Kupujte narodni kolek!

